

Ochrana pred sexuálnym zneužívaním športovcov s intelektovým znevýhodnením

V rámci podujatia s názvom Špeciálnopedagogický deň sa dňa 20. 11. 2025 na Pedagogickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave konal odborný seminár, ktorého cieľom bolo prezentovať čiastkové výstupy z grantových schém a súvzťažné témy, ktoré sú vzhľadom na zameranie jednotlivých grantových úloh aktuálne a pre výchovno-vzdelávaciu oblasť prínosné. Súčasťou odborného seminára bola aj sekcia s názvom „Telesná a športová výchova ako prostriedok inklúzie žiakov s poruchami autistického spektra“, na ktorú vedúca grantovej úlohy VEGA 1/0694/24 doc. Mgr. Dagmar Nemček, PhD. pozvala prednášajúcu Mgr. Evu Gažovú, národnú riaditeľku organizácie Špeciálne olympiády Slovensko, aby účastníkov seminára oboznámila s témou „Safeguarding – ochrana pred sexuálnym zneužívaním jednotlivcov s intelektovým znevýhodnením“.

Cieľom prednášky bolo zvýšiť informovanosť účastníkov posilniť ich povedomie a odvahu správne reagovať v situáciách podozrenia alebo odhalenia sexuálneho zneužívania jednotlivcov s intelektovým postihnutím, s ktorými pracujú, alebo v budúcnosti pracovať budú. Prednášajúca zdôraznila, že sexuálne zneužívanie existuje vo všetkých komunitách a jeho následky môžu byť okamžité aj dlhodobé.

Osoby so znevýhodnením patria medzi najviac ohrozené skupiny, pričom štatistiky poukazujú na výrazne vyššie riziko zneužívania a nízku mieru nahlasovania. Významná časť prednášky sa venovala mýtom o sexuálnom zneužívaní, mechanizmom zvädzania grooming a rozpoznávaniu fyzických behaviorálnych a emocionálnych príznakov. Prednášajúca opakovane zdôraznila, že aj malé zmeny v správaní jednotlivcov s intelektovým znevýhodnením môžu byť vážnym varovným signálom, a že aj ak dieťa nehovorí, jeho správanie často kričí. Dôležitou témou bola úloha svedka, ktorý má povinnosť zasiahnuť, chrániť obeť a konať zodpovedne. Účastníci sa oboznámili so správnym postupom pri odhalení alebo podozrení na zneužívanie, vrátane povinnosti nahlasovania a zásad komunikácie s obeťou založenej na pokoji podpore a dôvere.

Záver prednášky patril sexuálnej výchove ako neoddeliteľnej súčasťi ochrany detí a osôb s intelektovým znevýhodnením. Zdôraznené bolo, že sexualita je právom každého človeka a otvorená primeraná komunikácia je jedným z najúčinnějších nástrojov prevencie pred sexuálnym zneužívaním. Prednáška poskytla účastníkom praktické odporúčania a posilnila ich kompetencie v oblasti prevencie ochrany a intervencie.

Sekcia „Telesná a športová výchova ako prostriedok inklúzie žiakov s poruchami autistického spektra” mala vysokú účasť zanietých poslucháčov, ktorí svojou plodnou diskusiou seminár značne obohatili. Chcem týmto vyjadriť poďakovanie organizačnému výboru seminára, ktorý pozostával z členov Katedry špeciálnej pedagogiky, za ich odbornú a profesionálnu prípravu. Ďakujem tiež p. Gažovej za podnetnú a vysoko odbornú prednášku a v neposlednom rade moja vďaka patrí všetkým účastníkom seminára za ich aktívnu účasť, ktorá značným spôsobom prispela ku vysokej kvalite zrealizovaného podujatia.

Odborný seminár bol súčasťou grantového projektu VEGA 1/0694/24 (Telesná a športová výchova ako prostriedok inklúzie žiakov s poruchami autistického spektra).

doc. Mgr. Dagmar Nemček, PhD.

Hlavná riešiteľka projektu VEGA 1/0694/24

Summary

Protection against sexual abuse of athletes with intellectual disabilities

Dagmar Nemček

As part of the event entitled Special Education Day, an expert seminar was held on 22nd November 2025 at the Faculty of Education of Comenius University Bratislava. The seminar aimed to present partial outputs from grant schemes and related topics, which, in view of the focus of individual grant tasks, are current and beneficial for the educational field. The expert seminar also included a section entitled Physical and Sports Education as a Means

of Inclusion of Pupils with Autism Spectrum Disorders. To this section, the principal investigator of the VEGA 1/0694/24 Assoc. Prof. Dagmar Nemček invited the speaker Eva Gažová, National Director of Special Olympics Slovakia, to introduce the seminar participants to the topic, Safeguarding protection against sexual abuse of individuals with intellectual disabilities. The aim of the lecture was to increase participants' awareness, strengthen their understanding, and build their confidence to respond appropriately in situations of suspicion or disclosure of sexual abuse of individuals with intellectual disabilities with whom they work or may work in the future. The speaker emphasised that sexual abuse exists in all communities and that its consequences may be immediate as well as long-term. People with disabilities belong among the most at-risk groups, with statistics indicating a significantly higher risk of abuse and a low rate of reporting. A substantial part of the lecture focused on myths about sexual abuse grooming mechanisms and the recognition of physical, behavioural, and emotional signs. The speaker repeatedly highlighted that even small changes in the behaviour of individuals with intellectual disabilities may be a serious warning signal and that even if a child does not speak, their behaviour often speaks loudly. An important topic was the role of the witness who has a duty to intervene, protect the victim, and act responsibly. Participants were informed about correct procedures in cases of disclosure or suspicion of abuse, including mandatory reporting and principles of communication with the victim based on calm support and trust. The section Physical and Sports Education as a Means of Inclusion of Pupils with Autism Spectrum Disorders was attended by a large number of enthusiastic participants whose fruitful discussion significantly enriched the seminar. I would like to express my thanks to the organising committee of the seminar, composed of members of the Department of Special Education, for their expert and professional preparation. I also thank Ms Gazova for her inspiring and highly professional lecture, and last but not least, my thanks go to all seminar participants for their active involvement, which contributed significantly to the high quality of the event. The seminar was part of the VEGA 1/0694/24 grant project (Physical and sports education as a means of the inclusion of pupils with autism spectrum disorders).